

MOZAIKA

PIONÝRA

1

ZÁŘÍ
2019

NOVÝ
PIONÝRSKÝ
ROK ZAČÍNÁ

ZAČÍNÁME

AKTUALITY (4)

PRO VEDOUcí
ODDÍLŮ A KLUBŮ

(11–14)

NĚKAM PATŘÍM,
TEDY JSEM

PSYCHOLOGIE
(17)

PIONÝR

DALŠÍ POVEDENÁ TÁBOROVÁ SEZÓNA

Z prázdnin zbývají sice už jen poslední dny, zůstává po nich ale také nepřeberné množství vzpomínek a zážitků, které prožilo téměř 22 000 účastníků pionýrských táborů. O některých táborových dobrodružstvích nám do redakce přišly zprávy, z jiných jen krátké pozdravy nebo samotné fotky. Ale je dobře známo, že fotka řekne víc než mnoho slov... (K táborům se ještě vrátíme na dalších stránkách.)

Pro zajímavost: Informace o pionýrských táborech se během prázdniny objevily i v některých důležitých médiích, například v Deníku či Hospodářských novinách.

Na této stránce vidíte snímky od: 117. PS Kalich (Praha), 17. PS Karviná, 32. PTO Severka (Brno), PS 8. března Jindřichův Hradec, PS Hrádek, PS Kopřivnice, PS dr. Mirko Očadlíka (Holešov), PS Beroun-Závodí, PS Pohoda Jaroměř, PS Dravci (Ústí nad Labem), PS Safír Kdyně

ZNOVU NA STARTU

Začátky bývají plné naděje, představ a očekávání... Hlavní téma tohoto čísla Mozaiky je samozřejmě především začátek pionýrského roku, ale s ním souvisí i další záležitosti, které jsou na pomyslné startovní čáře (jak se dozvíte například na dvoustraně 4–5). Jak moc se v nich propojí představy se skutečností? To napoví mimo jiné i příští Mozaiky.

Za celou redakci vám přeji, aby se zářijový start povedl na jedničku.

Jakub

KYTIČKY SE POVEDLY, DĚKUJEME!

Když jsme v červnové Mozaice psali o Českém dni proti rakovině, neznali jsme ještě přesné výsledky letošní sbírky. Teď už víme, že i přes velmi špatné počasí se pionýrským dobrovolníkům povedlo dosáhnout podobných výsledků jako loni – vybrali **1 594 298 Kč!** V celkovém součtu tak Pionýr od roku 2007 již překonal 17 milionů korun.

Děkujeme vám všem, kteří jste znovu dokázali, že Ideál Pomoc není jen slovo!

STANDARDNÍ PROVOZ ÚSTŘEDÍ OBNOVEN

Začátek září znamená návrat do obvyklých kolejí. Od pondělí do čtvrtka nás zastihneme vždy od 9 do 18 hodin. Hlavní kontakty zůstávají neměnné: pionyr@pionyr.cz a 777 248 720.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

6. – 8. 9.	Pracovní setkání k propagaci (30. výročí), Pardubice, Pionýr
10. – 13. 10.	72 hodin, celá ČR, Pionýr/ČRDM
24. 11.	RF Pionýrského Sedmikvítku – Tance, Holešov, PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
5. 12.	Mezinárodní den dobrovolníků – Zahrajte dobrovolníkům, celá ČR, PS/KOP/Pionýr
18. 1. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Melodie, České Budějovice, JČKOP
31. 1. – 2. 2. 2020	Ledová Praha, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
1. 2. 2020	Koncert Děti dětem, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
29. 2. 2020 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Clona, Plzeň, PIKOP
29. 2. 2020 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná činnost, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
20. 3. 2020*	Soutěž technických dovedností, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka
21. 3. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Divadlo, České Budějovice, JČKOP
21. 3. 2020	Zažehněme ohně (společné zapálení ohňů), celá ČR, PS/KOP/Pionýr
28. 3. 2020	27. ročník O Putovní pohár Zlaté Růže, Jindřichův Hradec, JČKOP
28. 3. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná činnost – slavnostní vyhlášení výsledků, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
15. 4. 2020*	RF Pionýrského Sedmikvítku – Literární část, Kroměříž, OZKOP
17. – 19. 4. 2020	Kamínka, Trutnov, Pionýr
18. 4. 2020	Soutěž technických dovedností – slavnostní vyhlášení výsledků, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
22. – 24. 5. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Dětská Porta, Kroměříž, OZKOP
5. – 7. 6. 2020	RESET – Republikové setkání pionýrských oddílů, Brno, JmKOP

*Uzávěrka pro zasílání soutěžních prací

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 1. 8. 2019 (1. den předchozího měsíce) | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Tereza Trojanová. | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

MOZAIKA 1/2019

Letní tábor PS 8. března J. Hradec

Foto na titulu: Martin Pavlík

.....	1
Letní tábory 2019	2
.....	
Začínáme	4
.....	
Střípky z táborů	6
.....	
Povídání s kamarády z Finska	7
.....	
Den s Honzou Šaškem	8
.....	
V čem jsme machři a v čem spíš ne?	9
.....	
Makáme na sobě	10
.....	
Pro vedoucí oddílů a klubů	11-14
.....	
Pomocníci pro otevřené akce	15
.....	
Pionýrská metoda	
PTO – trošku jiní Pionýři z jižní Moravy	16
.....	
Někam patřím, tedy jsem	17
.....	
Kaleidskop	18
.....	
Omluva Pionýru	
Ohlédnutí za Zdeňkem Pšenickou	20
.....	
Inspirujte se pionýrskou chemií	
Pozvánka na Kamínka 2020	21
.....	
IFM-SEI: Zpátky ke kořenům	
Jak na lepení „bublin“ na dveře	22
.....	
Třicet oddílových zážitků čeká!	23
.....	
RESET 2020	24
.....	

LÉTO USÍNÁ...

Konec srpna s sebou vždy nese už jen menší počty táborů, poslední týden jde například o příměšťáky a nezřídka se základny už zaklízají. Táborová činnost, vrchol dění celého roku, se ukládá k ročnímu spánku a na mysl se derou vzpomínky. Ty letošní nebudou vždy jen rozverně, protože táborové karamboly odstartovaly už o prvním červencovém víkendu, mnoho táborů prověřil výkyv počasí... V následujících týdnech pak třeba hygienické kontroly. S radostí lze konstatovat, že v naprosté většině podobných prověrek obstály naše tábory – jejich vedoucí a zajištění – se ctí. Vždyť zajistit řádný průběh bezmála 350 táborů je výkon, který není tuctový. Letos je ještě na místě zdůraznit, že jsme uspokojili i zájem médií. ©

Všichni organizátoři a tvůrci programu, ale i kuchtíci, zásobovači a hospodáři zaslouží poděkovat! Což rád činím jednak na základě zpráv oficiálních, ale i z poznatků ze svých návštěv – protože lépe je jednou vidět než stokrát slyšet... Každý konec ovšem přináší i začátek.

NOVÝ PIONÝRSKÝ ROK 2019–20 SE PROBOUZÍ

...v září a nabídne i několik novinek – zlepšení očekávaných delší dobu, ale i několik rychlých novot. Září, jak už je to v činnosti Pionýra zvykem, je časem, kdy se všechny uvádějí do života.

Nejde o věštění startu nějakého mimořádně přelomového období, platí ovšem, že některé z nabízených změn mohou přinést posun v oddílové činnosti, ale i v celkové prezentaci Pionýra na veřejnosti. Pojďme si je představit.

ŠABLONY!

Možná to někomu může znít cize, ostatně slovo ŠABLONA není v Pionýru nejběžnější, ale kdo alespoň trochu sleduje dění, tak ví, že jde o pracovní pojmenování projektu v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (od Evropské unie). Projekt Pionýra jsme s tímhle pracovním názvem chystali (ve spolupráci s vedoucími PS) rok a půl, následně prošel opo-

nenturou a výběrovým řízením. A byl vybrán k realizaci. Je to především zpráva pro pionýrské skupiny, které (opakovaně) projeví zájem se aktivit v rámci tohoto projektu zúčastnit. Ale vzhledem k širší nabídce stojí za to věnovat pozornost rozběhu této aktivity obecně.

Projekt je naplánován na tři roky a startuje 1. října 2019.

Není cílem této anotace podrobně popisovat celou záležitost, ale zahájení tak rozsáhlého a dlouhodobého projektu, do něhož jsou přihlášeny pionýrské skupiny ze všech krajských organizací, lze těžko v tomhle přehledu pominout.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZAČÍNÁ

ZAŽEHNĚME OHNĚ!

21. 3. 2020 ODPOLEDNE
PIONÝŘI PO CELÉ REPUBLICCE
SPOLEČNĚ ZAPÁLÍ OHNĚ.

PŘIDEJTE SE I VY!

ODBORKY

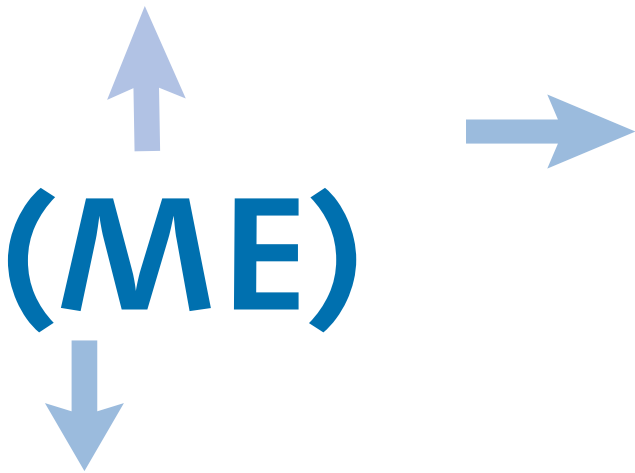
V loňském roce se začala šířit informace o přípravě „odborek“ – jako nabídky pro doplnění činnosti v oddílech, směřující k individuálnímu rozvoji dětí. O průchodnosti toku informací si nikdo nedělá úplné iluze, ale lze věřit, že na řadu pionýrských skupin informace propadla, soudě tak i z došlých ohlasů – dotazů, připomínek či podnětů.

Proto je v příloze aktuálního čísla Mozaiky Pionýra vedle námětů pro společné oddílové prožitky i dárek k odborkám – plakáty určené k vyvěšení v klubovně a informační publikace. A s nimi i pokyny, co udělat, máte-li zájem o tzv. startovací sady.

Ty budou k dispozici v říjnu, takže je dostatek času, abyste s dětmi otázku případného zapojení promysleli, a ony se mohly rozhodnout, zda by si některou z nich chtěly vyzkoušet.

Odborkám bude ostatně věnována i podstatná část listopadového čísla Mozaiky.

CO DALŠÍHO SE K 30. VÝROČÍ CHYSTÁ

Břežnová akce **Zažehneme ohně** (21. 3.) není zdaleka jediná příležitost, jak můžeme v roce 2020 společně oslavit **30. výročí obnovení samostatné činnosti Pionýra** (ke kterému došlo přesně 20. 1. 1990).

- Už teď je připraven námět pro činnost oddílů (viz str. 23 a příloha této Mozaiky).
- Na jaře odstartuje aktivita pro jednotlivce založená na Ideálech Pionýra.
- O víkend **5. až 7. června** se potkáme v Brně na RESETU. Více se o něm dočtete na zadní obálce této Mozaiky.
- První víkend po letních prázdninách (**4. až 6. září**) bude patřit „Malé“ obsahové konferenci, která proběhne v konferenčním centru Immanuel na Vysočině.
- Na sobotu **28. listopadu** je připravováno společenské setkání v Praze, které bude spojeno také s oceňováním.

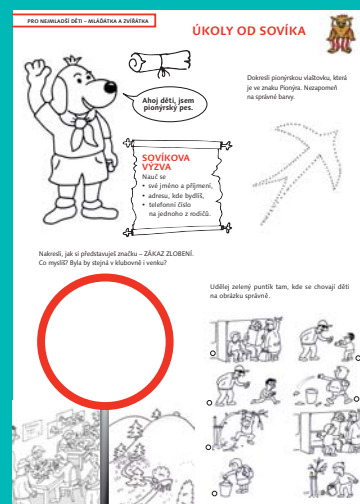

NOVINKY V MOZAICE

Se zářím přichází nový ročník našeho-vašeho zpravodaje, a to s sebou nese vždy i nějaké úpravy. Není ale zvykem, aby proměny byly až takové jako letos. Zásadní nastala v termínu vydání, které se přestěhovalo na konec měsíce, a dál stačí zalistovat.... Změny v grafice asi nepřehlédnete, ale možná si všimnete i některých nových jmen autorů či rubrik.

U středu zpravodaje najdete další novinky: k vyjmutí čtyřstranu pro vedoucí oddílů a klubů a pracovní listy pro děti – k namnožení a využití při schůzkách. Což předznamenává novinky obsahové mající dvě roviny. První, že Mozaika se bude ještě víc než dřív soustředit na praktickou výchovnou práci s dětmi, přinášet náměty, rady, zkušenosti... Druhý výrazný posun je, že každé číslo bude mít své téma. Tomu sice není podřízeno úplně vše, spíše se průběžně vine a připomíná se v různých podobách a souvislostech. Ostatně naše výchovná práce s dětmi má také mnoho tváří a Mozaika je jejím zrcadlem.

Jak to bývá, každá změna se musí trochu usadit, proto počítáme s tím, že můžeme ještě něco měnit. A tak nás zajímá, co si o nové podobě myslíte vy – své nápady a připomínky můžete jako obvykle posílat na adresu mozaika@pionyr.cz. Děkujeme!

STŘÍPKY Z TÁBORŮ

Jak jsme už zmínili na straně 2, během prázdnin dorazilo do redakce Mozaiky několik kratších i delších zpráv z táborů. Ty se postupně objevovaly jako aktuality na www.pionyr.cz. Pár krátkých střípků, které nás zaujaly anebo pobavily, si našlo místo i na téhle stránce...

Pionýrská skupina Kopřivnice děkuje české dodgebalové reprezentaci, která si udělala na její táborové základně Olbram soustředění na Mistrovství Evropy 2019 a její členové významně pomohli se stavbou tábora.

Chcete si vyrobit parádní mimoně a ještě zužitkovat staré pneumatiky? Inspiraci nabízí ostravská PS Miloše Sýkory. ☺

Přátelství a Pomoc počká, teď je čas na posměch. ☺ (foto PS Safír Kdyně)

Pro některé děti je spaní ve stanu šok, pro táborníky ze 17. PS Karviná je naopak stan zjevně nadbytečný luxus. Proč ne, když je hezky. ☺

Táborové dobrodružství na Zěměploše se samozřejmě neobjede bez chodícího Zavazadla. Takhle si s ním poradili táborníci z Pionýrské skupiny 8. března Jindřichův Hradec. ☺

BYLA VAŠE CELOTÁBOROVKA ZASE SUPER?

Přihlaste ji do pionýrské Soutěže etapových her!

- Zúčastnit se může každá pionýrská skupina.
- Přihlásit lze celotáborové hry, celoroční hry i krátkodobé programy např. pro víkendové výpravy.
- Oceněné hry mohou získat mimořádnou dotaci na materiál.
- Pravidla soutěže i vzorovou osnovu hry najdete na webu CETEH.PIONYR.CZ.
- Uzávěrka přihlášek je **10. prosince 2019**.

POVÍDÁNÍ S KAMARÁDY Z FINSKA

Mezinárodní činnost s sebou vždy nese poznávání nových lidí a neznámých organizací, ale také setkávání se „starými známými“. Do té druhé skupiny patří z pohledu Pionýra určitě Pinskut – finská organizace, se kterou čile spolupracují především pionýři z Olomoucko-zlínské KOP. Jak vypadá rozjezd po prázdninách u nich? Jaká je spolupráce mezi spolky ve Finsku? Či jak tamní veřejnost vůbec přijímá dobrovolnou výchovnou práci s dětmi? Na to jsme se ptali mezinárodní tajemnice Emmi Alho a šéfky kanceláře Anni Hakolampi.

Můžete čtenářům pro začátek Pinskut stručně představit? Působíte po celém Finsku? Jaké aktivity nabízíte?

Činnost organizačních článků Pinskut se velmi liší v závislosti na tom, ve které části Finska působí. V některých částech země Pinskut aktivně pořádá tábory, akce a školení, zatímco jinde je činnosti málo. Pinskut je známá a uznávaná organizace zejména v západním Finsku. Mnoho dětí se tu účastní našich aktivit – stejně jako dříve jejich rodiče. Některá města ve Finsku zveřejňují informace o našich aktivitách, což pomáhá přitáhnout nové děti. Akce Pinskutu jsou poměrně cenově dostupné, a tak jsou příležitostí zejména pro rodiny s nízkými příjmy, ale i děti, mládež a dospělí, kteří jsou klienty sociálních služeb.

Anni Hakolampi

Emmi Alho

Jaké jsou vztahy mezi organizacemi dětí a mládeže ve Finsku? Jde spíš o „konkurenční boj“, nebo spolupracují?

Ve Finsku existuje několik různých mládežnických organizací. Částečně se svými aktivitami podporují, částečně si i konkurují. Obecně řečeno organizace často dobře spolupracují, i když jsou jejich hodnoty odlišné. Mládežnické spolky ve Finsku mají vlastní zastřešující organizaci Allianssi. Mnohé z finských dětských a mládežnických organizací jsou členy Ústřední unie péče o děti. Prostřednictvím těchto ústředních nebo zastřešujících organizací mohou ovlivnit věci, které jsou důležité pro všechny členské organizace – například psaním veřejných prohlášení, organizováním kampaní

a nabízením vzdělávání. Organizace dětí a mládeže spolupracují také spontánně. Například Pinskut spolu se sítí tvořenou dětskými organizacemi vedl projekty zaměřené na zapojení a inkluzi dětí.

Během posledních let organizovaly dětské spolky kampaň nazvanou Dětský týden, jejímž cílem bylo zvyšovat povědomí o právech dětí a prosazovat je ve Finsku. Usilovaly také o záruku dostupnosti volnočasových aktivit pro děti a právo uprchlických dětí být s rodinami (podporovaly právní předpisy týkající se sloučení rodiny).

volnočasových aktivit pro lidi v různém věku. V této oblasti působí i stále více firem, což vede i ke zvyšování nároků na aktivity. Tento trend vedl k tomu, že lidé začali od nabídky dobrovolných spolků očekávat profesionální úroveň, což s sebou nese zvyšování nákladů na aktivity zejména ve větších městech. O zaměření na výkon, nárůstu konkurenčního soupeření a nákladů na volnočasové aktivity se teď ve Finsku hodně mluví. Pro mnoho rodičů je také náročné rozvážet děti po několika různých aktivitách během pracovních dnů a pak se ještě účastnit souvisej-

„TOIVOTAMME TEILLE HYVÄÄ PIONEERIVUODEN ALKUA!“
„PŘEJEME VÁM POVEDENÝ START PIONÝRSKÉHO ROKU!“

Má v povědomí veřejnosti ve Finsku dlouhodobá činnost v oddílech velkou váhu? Ve srovnání např. s krátkodobými komerčními aktivitami?

Ve Finsku veřejný sektor (tedy města, obce a školy) nabízí dětem cenově dostupné volnočasové aktivity. Větší města a obce mají širokou nabídku aktivit včetně letních táborů, zatímco menší obce tolik příležitostí nenabízejí. Některé školy mají pro děti v 1. a 2. ročníku odpolední kluby, kde mohou trávit čas po škole a čekat, až je rodiče vyzvednou. Potíž je, že pro ostatní děti taková činnost chybí. Nová vláda ve Finsku slíbila, že v tomto systému provede změnu, kterou vyhlídíme s velkým zájmem. Farnosti, sportovní kluby, různé organizace a komunitní vysoké školy také nabízejí aktivity za rozumnou cenu.

Dále ve Finsku existuje rozsáhlá skupina organizací, které nabízejí mnoho druhů

cích akcí a soutěží o víkendech. Alternativou (byť občas opomíjenou) je právě tradičnější činnost, jakou nabízí Pinskut i různé jiné oddíly a spolky, která není tolik zaměřená na výkon a soutěživost.

ptal se Jakub

Další dvě otázky na téma startu aktivit po prázdninách najdete i s odpověďmi v části pro vedoucí (str. 14).

PINSKUT

- Finská celostátní organizace dětí a mládeže.
- Nástupce pionýrské organizace založené v roce 1945.
- Dnes je bez vazeb na politické či náboženské ideologie.
- Počet členů je cca 2300 (zapojuje však i mnoho nečlenů).

DEN S... HONZOU ŠAŠKEM ZVANÝM HISTOR

Tvrdit, že jsme zachytili už zvonění budíku, nechceme, ale nebylo to tak dlouho potom a pan domácí nás vítal ve svém království. Když jsme usrkávali kávu, stihl nás ještě počastovat vzpomínkou na včerejší specialitu, kterou si kuchtil, hovězí steak s avokádovým guacamole, ostatně svými kulinářskými kousky je proslulý stejně jako svým smyslem pro humor a ironii. Záhy jsme ovšem dopili a vyrazili...

Honza je profesí poněkud rozpolcená osobnost – pro někoho (hlavně pro nesvědomité prodejce) neoblíbený návštěvník, pro jiné zastánce, který dovede zjednat nápravu u nepoctivců. A tak jsme se ho zeptali: *„Narážíš při kontrolách na hodně opravdových šejdířů?“* Jeho odpověď: *„To není tak jednoduché... Většinou se nejedná o nepoctivce v pravém slova smyslu, často jsou zjištěné závady způsobeny neúmyslně, z nedbalosti nebo neznalosti, mnohdy je nám těch provinilců skoro i líto. A ti skuteční gauneři najdou spíš skulinu v legislativě, takže to, co činí, je sice nemorální a špatné, ale nikoliv nezákonné, a tím pádem jsme na ně krátkí“*, nám trochu vzala vítr z plachet. Romantická představa o obchodní inspekci jako bohyni pomsty s mečem planoucím se začala vytrácet. Cestou do práce jsme si povídali o tom, jak a proč se k téhle práci dostal...

„Původně to byl jen jeden z inzerátů s nabídkou práce, když jsem se po něčem poohlížel, když jsem přestal pracovat v ZOO Plzeň. Tady to ale na rozdíl od jiných nabídek vyšlo a já začal zjišťovat, kam jsem se to vlastně dostal. A zalíbilo se mi to. ☺ Práce je to v mnoha ohledech kreativní, cestuju po západních Čechách, kontroly jsou různé, jinak se postupuje na tržnici, v restauraci, v hypermarketu nebo v klenotnictví. Inspektoři napodobí běžné spotřebitele a zakoupí ně-

Jan Šašek, Histor, ročník **1985**, Pionýrská skupina **Tuláci Klatovy**, Člen Kontrolní komise PLKOP a Výkonného výboru ČRP, kde má na starosti Hodnocení kvality, Moto: Nejhorší smrt je z vyplašení.

ěkdy dlouhý, přijde na to, co se zjistilo, nicméně papírování trvá většinou déle, než samotná kontrola.“ A dneska? – jsme zvědaví... *„To bude tzv. kontrola „Letní turistické sezóny“ na koupalištích.“* Inspektoři vždy na stánku zakoupili nějaké nápoje a pokrmy a po ověření, zda zákazníci dostanou to, co je jim na jídelních lístcích slíbeno, následovalo sepsání protokolu a přejezd na další „jednotku“ a celé se to opakovalo.

čas, buď není, anebo vyvstane nějaký jiný „projekt“, který má prioritu. Poslední čtyři roky ubíraly čas úpravy táborové základny, popřípadě zapracovala vlhkost, se kterou v klubovně stále lehce bojujeme, a bylo třeba udělat nové schody, popřípadě provést opravy pokroucené podlahy, takže půda zatím na své dokončení stále čeká.“

Bylo vidět, že po návratu z tábora se vždy uklízí a následuje příprava na nový pionýrský rok: *„Klubovna teď navíc pár dní v týdnu poslouží jako základna pro příměstský tábor, který naše „mladé, krásné, perspektivní“ již tradičně po mnoho let organizují. Do konce srpna chceme ještě udělat promítací večer a načerpat inspiraci pro téma tábora na příští rok, doplňovat jednu zářijovou akci a hledat v diářích volný termín na rekonstrukci umývárky na táboře, protože se letos „nové tetě z hygieny“ moc nelíbila.“*

A už zase sedíme v autě a slabou třičtvrtěhodinku cestou zpět do Plzně si vyprávíme, jak se ocitl ve Výkonném výboru České rady Pionýra... *„Zase tak složité to nebylo,“* usmívá se. *„Na Martinovu otázku*

„...SKUTEČNÍ GAUNEŘI NAJDOU SPÍŠ SKULINU V LEGISLATIVĚ, TAKŽE TO, CO ČINÍ, JE SICE NEMORÁLNÍ A ŠPATNÉ, ALE NIKOLIV NEZÁKONNÉ...“

jaké výrobky, teprve potom dochází k prokázání se a začne kontrola samotná. Opět záleží, co je zrovna ten den na programu, kontroluje se, zda byly zakoupené výrobky prodány za cenu, která byla deklarována, nebo se zkoumá technická dokumentace a bezpečnost výrobků, plus další různé povinnosti, které prodejcem stanovuje legislativa. A pak je na základě zjištěných věcí sepsán protokol o kontrole, někdy krátký,

S koncem pracovní doby sedáme s Honzou do auta a spěcháme do jeho domovských Klatov, tam je kousek od centra města klubovna, v níž se scházejí oddíly Pionýrské skupiny Tuláci. Cestou Honza vypráví, jak jim trvalo dlouho, než ji získali, a kolik potu je stálo uvést ji do stavu, ve kterém si ji za chvíli prohlédneme...

„Teď už to tu vypadá k světu, ale je ještě třeba dokončit místnost v podkroví. Problémem je

jsem prostě odpověděl: Ano. A vypráví, jak se se stávajícím předsedou občas na filozofických povídáních na Kamínkách špičkovali a ryli do sebe, a tak se seznamovali. Samotné dohadování o zapojení do VV ČRP, ale dramatické nebylo – Honzu trochu i lákalo nahlédnout do ústřední kuchyně a otázka kvality činnosti a jejího hodnocení má zase určitou vazbu i s jeho profesí. Když odemyká dveře, ptáme se, zda ho jeho kočky (Kaťuša a Viguňa) někdy vítají ve dveřích: *„Pokud slyší auto, tak vítají a čekají, co dobrého přistane v mističkách, pokud se ale vrátím autobusem, tak je najdu, jak spí a nevím o světě.“*

Dnešní večeri musí trochu „ošidit“, čeká ho totiž připomínkování podkladu k hodnocení oblasti „Lidé“ (pro úroveň oddíl), který mu poslal Jakub i se sadou získaných názorů. Sám si dal ještě předsevzetí, že musí dokončit zpracování další verze materiálu, který slíbil odeslat ostatním členům jeho pracovního mikrotýmu k přípravě zářijového setkání zástupců krajských organizací

MOST, kde je otázka Hodnocení kvality jedním ze dvou stěžejních témat.

Honza zaloví v lednici, vyndá zbytek guacamole ze včera, k ní si dá pár nachos, které zjevně překážely ve špajzu. Nám stává vodu na dobrý černý čaj, který si dovezl z Gruzie, kde byl nedávno za pionýry na kongresu IFM-SEI (o tom více na str. 22). Nechceme ho uskrávat úplně horký, ale v okamžiku, kdy v Honzovi mizí poslední sousto rychlé večere a jeho zrak neomylně míří

k notebooku, chápeme, že bude vhodné se začít loučit: *„No, vyhánět vás nechci, ale ani nechci u toho psaní sedět moc přes půlnoc“,* říká pán domu a jednou rukou hladí Viguňu. *„Zítra máme v plánu kontroly, které nebudou tak lážo plážo jako dnes, a tak se musím trochu prospat, abych byl svěží a na pohodu.“*

A tím vlastně shrnul svůj přístup k životu: Nezkazí žádnou legraci, spíše k ní přispívá. A ruku k dílu přiložit umí také.

Martin a Jakub

V ČEM JSME MACHŘI A V ČEM SPÍŠ NE?

Možná jste už někdy v Pionýru zaslechli sousloví „hodnocení kvality“, ale co to je a k čemu je to dobré? Ve stručnosti to jde shrnout asi tak, že systémy hodnocení kvality jsou nástroje k tomu, aby organizace (firma, úřad, spolek – to je vlastně jedno) zjistila, kde má rezervy a velký prostor pro zlepšování. Výsledkem hodnocení pak nejsou jen nějaké body, ale z nich vycházejí úplně konkrétní návrhy, co je třeba udělat, abychom v té a té oblasti byli lepší než minule nebo alespoň nezaostávali. Jednotlivé systémy se dost liší, ale obecně k tomu slouží nějaká sada kritérií, u kterých je nutné určit, zda a do jaké míry je organizace splňuje. A přesně takový (ryze Pionýrský) nástroj v poslední době postupně vzniká.

POTŘEBUJEME TO?

Tahle otázka asi napadne leckoho. Přece většina z nás dobře ví, co nám jde a co ne... A teď ruku na srdce. Nezavíráme občas oči před problémy jen proto, že zrovna teď úplně nehoří? Anebo proto, že už je něco nějak 10 let, tak to asi bude v pořádku? Anebo prostě proto, že si občas nechceme nedostatky připustit? Při použití hodnotícího nástroje (i když jde o sebehodnocení) je už přeci jen těžší lhát si do kapsy... A (nejen pionýrská) zkušenost říká, že když je nedostatek v nějaké oblasti

jednoznačně zachycen v bodech, grafech a hodnotících zprávách, nejde ho přehlížet a významně se tím zvyšuje šance na zlepšení – samozřejmě pokud je v našich silách. Takže ano, potřebujeme. ☺

CO TEDY VZNIKÁ?

Z dřívějších zkušeností vyplynulo několik věcí – například, že hodnocení musí probíhat na všech úrovních (od oddílů „na horu“), že musí jít o sebehodnocení (nikdo zvenku do toho nemluví) a že nástroj musí být srozumitelný a snadný k použití. Přesně podle tohoto zadání se postupně rodí sada hodnotících tabulek pro úroveň oddílů, PS, KOP a Pionýra. V každé z nich je sada otázek rozdělených do několika oblastí a k nim navržené čtyři odpovědi

(odstupňované zhruba takto: všechno špatně / nic moc / docela to jde / všechno v pořádku). A z nich se postupně vybírá a zapisuje, až vznikne celkový výsledek, který je možné srovnávat s předchozími lety anebo třeba ostatními jednotkami. Hlavní ale je, že nás samotné donutí zamyslet se nad tím, jak věci fungují – a tam, kde spíš nefungují, hledat cestu k nápravě.

PŘEDCHOZÍ ZKUŠENOSTI

S hodnocením kvality má Pionýr už několik let různorodých zkušeností – na centrální úrovni začal v roce 2010 s hodnocením metodou CAF.

I když se v průběhu let ukázalo jako ne zcela vyhovující, poskytlo nám zároveň řadu nedocenitelných zkušeností. Jak známo, i pionýři slepých uliček přispívají k pokroku. ☺

Postupem času bylo čím dále jasnější, že pokud má mít hodnocení kvality pro Pionýr skutečný přínos, je nutné mít nástroj, který je nám šitý na míru, to ale znamená vytvořit si ho vlastními silami.

S prvními výsledky této snahy se bude pionýrská veřejnost postupně seznamovat během podzimu.

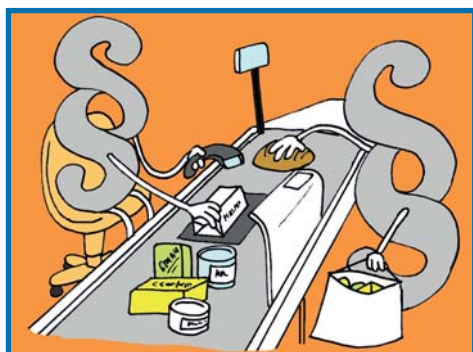
Jakub

CHCEME ŽÍT V PRÁVNÍM STÁTĚ?

Právní stát rozhodně není tvořen samými právníky. Asi by moc nefungoval. Právnicka-kupující, vědoma si právních důsledků, by v samoobsluze nad obsahem nákupního košíku pronášela: „Toto zboží mám ve vážném úmyslu koupit převést do svého vlastnictví a jsem připravena zaplatit kupní cenu, která je součtem kupních cen uvedených na předložených věcech, a předpokládám obvyklé vlastnosti, které zboží tohoto druhu má.“ Pokladník (také právník) by odpověděl: „V zastoupení majitele této prodejny, kterým je X. Y., přijímám vámi přednesenou nabídku na uzavření kupní smlouvy a přistoupím k výpočtu celkové kupní ceny. Pronesením částky, kterou výpočtem zjistím, vás vyzvu k zaplacení kupní ceny.“ No a představme si třeba uzavření přepravní smlouvy při užití autobusu či tramvaje.

Právní stát je vlastností lidské společnosti vytvářející státy a každý vlastní právní řád. Jeho pomocí zajišťuje předvídatelnost následků našich činů a jeho prostřednictvím **zákonnost, právní jistoty a přiměřenost právního řádu**. Zákoností je dodržování právního řádu. Právní jistotou jsou záruky proti nezákonnému či zpětnému odebrání řádně získaného práva (např. vlastnictví klubovny), záruky proti zpětnému působení práva (retroaktivita – např. čin v minulosti beztrestný by byl trestán) a zejména, každému, ochrany proti rušení práv. **Přiměřenost** zaručuje, aby zákonných cílů bylo dosahováno jen přiměřenými prostředky, např. proto nelze porušovat základní lidská práva a svobody, ledaže cílů nelze dosáhnout jinak – např. uvěznění vraha. Já bych dodal, že právní stát by měl být takový, kde naprostá většina dodržuje svá práva a povinnosti. Vedme k tomu naše členy: právní stát nás v první řadě chrání. Proto chceme žít v právním státě. Nezapomínejme ale, že je-li toho třeba, i trestá.

Michal Pokorný

CO JE ENVIRONMENTÁLNÍ?

S tímhle slovem se budeme v následujících Mozaikách potkávat častěji. Jenže co znamená? Každému se při jeho vyslovení může vyjevit něco jiného. A někomu třeba vůbec nic. Začneme tedy od základů. Slovo environmentální pochází z angličtiny. Zdatnější angličtináři si jistě povšimnou, že jeho součástí je další slovo – environment. Když přeložíme environment do češtiny, dostaneme životní prostředí. Dedukcí lze dosáhnout toho, že environmentální označuje něco, co se týká životního prostředí. To může být pochopitelně mnoho různých věcí. To tajemné něco, co nás především zajímá při výchovné práci s dětmi, je náš vztah a chování k životnímu prostředí kolem nás, k přírodě, která je jedním z nejčastějších prostředí pro naši činnost.

KDO JE A NENÍ ENVIRONMENTALISTA?

Pokud o přírodu pečujeme a staráme se o ni, můžeme se hrdě označit termínem „environmentalista“. Kdo činí opak, tedy přírodu ničí, ten se rozhodně nemůže považovat za environmentalistu. Prostý příklad: Odhozené plasty, sklo a další harampádí se v přírodě rozkládá i tisíce let, pokud se vůbec dokáže samo rozložit. Správný pionýr – environmentalista nic takového po sobě v přírodě nikdy nezanechá.

Martin

KOMPETENCE NENÍ NADÁVKA

Jeden čas a zejména ve školství, tudíž i mezi rodiči, bylo slovo kompetence něco mezi zaklínadlem a mantrou. Jeho přečasté opakování však nevedlo k soustředění, ale především k nadužívání, ale tím pádem i otrávenosti a nakonec k rozmělnění významu a znechucení z pojmu samotného. Takže nemá úplně ☺ dobrou pověst...

Samo slovo kompetence za to však nemůže – ba navíc, má svůj význam i obsah. Proto bychom se k němu podobně macešsky chovat neměli, neboť nám – pro zvažování toho, co a proč v oddíle děláme či chceme dělat – může dobře posloužit. Kompetence odráží vývoj dětí a napovídá, co v jednotlivých věkových kategoriích zvládat. Srozumitelně jsou tyto znalosti, dovednosti nebo postoje popsány například v návodné a přehledné stránce pionyr.cz/inspirace/kompetence.

Podíváme-li se na ni, ocitneme se opět – mezi tolikrát vzpomínanými cíli, ty jsou zase provázány mimo jiné s tím, čemu ve Směrnici o hlavní činnosti říkáme pionýrská metoda (viz povídání na s. 16). V každém pádě nám to vše napovídá, proč provádíme s dětmi právě to, co provádíme, a ne jenom že „vyplňujeme čas“. Dobrý oddíl jistě může fungovat i bez toho, že by všichni před každou činností hledali v přehledech, co zrovna dělat, abychom u dětí rozvinuli právě tu či onu kompetenci! To je pak totiž druhý extrém – kdy se z prostředku stane cíl.

„Glosami o kompetencích“ (na pokračování) se budeme pokoušet pobídnout k zhloubání či dokonce zasnění – aby sis i ty (vnitřně) a současně všichni společně ujasňovali, co je ve výchově důležité.

Martin

ZKUŠENOST: TULÁCI ZAČÍNÁJÍ ROK UŽ O PRÁZDNINÁCH

Září se sice teprve blíží, ale naši vedoucí nad ním přemýšlejí už přes prázdniny. Vlastně hned po tom, co vybalí táborové věci, začínají přemýšlet nad tím, co je čeká od září. Kdo se na první schůzce objeví? Budou to samé známé tváře nebo mezi nimi budou i nějací nováčci? Počítáme spíš s tím, že se objeví někdo nový. I kdyby se objevil jen jeden nováček, musíme tomu přizpůsobit program prvních několika schůzek.

Děti se mění a dva měsíce prázdnin mohou leckoho proměnit k nepoznání. Aby se nám v následujících měsících dobře vedlo, musíme vykročit pravou a připravit se na zahájení roku víc než na jinou schůzku. V programu prvních schůzek by se měly objevit hry, které nám pomohou poznat ty, se kterými se budeme v celém roce potkávat, měli bychom vytvořit pravidla a víc se poznávat než soutěžit. Na vítězství bude ještě času dost.

Znáť jména je důležité. Nikomu by asi nebylo příjemné, aby na nás někdo volal „ta zrzavá“. Ze začátku nám mohou pomoci jmenovky, které si můžeme hravě vytvořit. Pomůže nám v tom seznamovačka, která se dá hrát se všemi bez ohledu na věk. Což je skvělé ve chvíli, kdy máme v oddíle děti všech věkových kategorií. Pro každého budeme potřebovat papírovou samolepku velkou tak, aby se na ní dalo napsat jméno, a psací potřeby. Všichni se rozejdou po místnosti (hřišti) a snaží se po písmenkách sestavit své jméno. Vypadá to asi takhle. Anička přijde za Pavlem a povídá: „Ahoj, jsem Anička, napíšeš mi A?“ „Napíšu, ale musíš mi říct, co ráda jíš.“ Až Anička Pavlovi odpoví,

napíše jí A a může jí požádat o napsání jeho potřebného písmenka a jejich cesty se rozejdou. Každé písmenko by nám měl napsat někdo jiný, můžeme se ptát na cokoliv (co rád jíš, jaká je tvá oblíbená barva...). Pro starší děti máme připravenou hru, která prověří i jejich paměť. Všichni se rozdělí do dvojic. Vlastně tady ani nehraje moc roli to, jestli se děti znají rok, dva nebo hodinu. Dvojice mají určitý čas, který vyplní vyprávěním nějakého zážitku. Než budou s těmito informacemi dále pracovat, je potřeba vyplnit čas nějakými jinými aktivitami. K tomu se hodí například nějaká ze seznamovacích her z výchovných programů Pionýra (třeba Společný uzel, Kláda, Pavučina atd.), kdy budou děti muset spolupracovat, dotýkat se druhých, domlouvat se. Po odehrání několika her se vrátí zpět do dvojic. Každý z dvojice je na opačném konci místnosti, hřiště. Jeden si zaváže oči a vydává se hledat po hlase svého partáka, který stojí a přivolává si ho jedním slovem z vyprávěného

právě na začátku roku. My to například děláme tak, že rozdělíme děti do menších skupin, které si navrhnou například 10 pravidel, se kterými naprosto všichni souhlasí. Když

„ DRŽÍME SE ZÁSADY, ŽE KDYŽ SI PRAVIDLA DĚTI VYTVOŘÍ SAMY, BUDOU SE JIM LÉPE DODRŽOVAT. “

příběhu. Najdou se? Pochopí, jakým slovem si zrovna Pavla volá Anička?

Pro všechny věkové skupiny je ale důležité, aby si hned na začátku roku vytvořily nějaká pravidla. Pravidla nám zajistí jednodušší fungování v průběhu roku, dávají dětem pocit bezpečí a jistoty. Jenže ne vždy chceme nějaká pravidla respektovat, neexistují univerzální pravidla, která by měla fungovat ve všech oddílech v republice. Nejlepší je, aby se pravidla tvořila společně s dětmi

jsou hotoví, dáme pravidla dohromady a vybereme z nich ta, která jsou společná pro všechny skupiny. Diskutujeme, navrhujeme, píšeme, škrteme. Držíme se zásady, že když si pravidla děti vytvoří samy, budou se jim lépe dodržovat. Když je hotovo, pověsíme je v klubovně, ať je máme na očích a nezapomeneme je připomínat. Už teď se těšíme na další schůzky, které nám přinesou mnoho zajímavého.

Majda a Vladka, PS Tuláci Klatovy

MÁTE V ODDÍLE MALÉ DĚTI?

POKUD ANO, TAK PŘÁVĚ PRO NĚ JSOU URČENY **SADY PRACOVNÍCH LISTŮ**.

MLÁĎÁTKA

pro děti, které ještě nečtou a nepíší

ZVÍŘÁTKA

pro děti, které číst a psát umí

Stačí si o ně napsat na anna.novakova@pionyr.cz. A protože i tady funguje princip „něco za něco“, budeme rádi, když nám pošlete tip na další pracovní list, který by se mohl hodit i ostatním, kteří s touto věkovou kategorií pracují.

PRO VŠECHNY VĚKOVÉ KATEGORIE

Jak je to vlastně s těmi Výpravami za poznáním? Je to soubor výchovných programů pro všechny věkové kategorie. Často se setkáváme s názorem, že je příliš složité skloubit činnost podle výchovných programů v oddíle, v němž je více věkových kategorií. A tak si to zjednodušujeme. To nejjednodušší je tvářit se, že výchovné programy právě proto nejsou pro mne. Chybou je ale i přístup, kdy například s desetiletými dětmi „zápasíme“ se Zvířátky, protože máme v oddíle i malé děti a těm starším to nevadí. Nevadí, určitě ne, protože je to pro ně velice jednoduchá činnost. Ale – posouvá je někde? A jak dlouho je to bude bavit?

Výchovné programy jsou zpracované v návaznosti na rámcové vzdělávací programy, přirozeně tedy rozvíjí znalosti a dovednosti, které děti ve stejném věku získávají i ve školní výuce. Nároky jsou nastaveny tak, aby dítě dál rozvíjelo.

Jak to udělat, aby bylo možné dělat program s využitím obsahu výchovných programů i v oddíle věkově rozmanitém? To se vám pokusíme ukázat v tomto čísle Mozaiky, pracovní listy a další náměty pak najdete na dvoustraně pro děti. Nakopírovat je, to už je to nejmenší.

Takže – začínáme. Září je měsícem poznávání nových kamarádů, plánování nových aktivit. Výchovné programy mají většinou společná témata, která mají jen různou náročnost, formu odpovídající věku a samozřejmě jinou motivaci.

Pro program na jednu z prvních – poznávání, plánovacích a stmelovacích schůzek – si sáhneme ve všech programech do oblasti Člověk a společnost.

Nejmladší budou řešit se Sovíkem pravidla v oddíle, seznámení s klubovnou, ostatními dětmi i Pionýrem a ti, kteří už z Mládtek postoupili ke Zvířátkům, pak mají před sebou téma Můj kamarád, moje kamarádka. Tolik tedy námět z programu Mládátka a Zvířátka (ML C1 – Sovík a Pionýr, Zvířátka C6 – Sova – Můj kamarád, moje kamarádka). Námět kamarádi, Pionýr a pravidla v oddíle pak můžeme využít i u mladších dětí ve věku do 10 let, a to v ML C5 a C7 – Rodina – pionýrská a Kamarád. Pro tyto listy si sáhneme do programu Putování se psem. Máte v oddíle i starší děti ve věku do 14 let? Pro ně je tu taky velmi podobná činnost – z Tajemství staré truhly si vy táhněte ML C1 a C2. Hra

na plná břicha i Homepage je určitě budou bavit. A že tam máme i starší? Osmá planeta má nabídku i pro ně – ML C1 – Role ve skupině a ML C5 – První dojem I.

Jde o stejné téma, jen osmkrát jinak zpracované pro různé věkové kategorie. Společná závěrečná debata pak nemůže být problém, bavíme se přeci se všemi dětmi o tom samém – o jejich roli v oddíle, o Pionýru, o jejich očekávání a o tom, co jsou ochotné jiným ze sebe dát, nakolik se přizpůsobí společným pravidlům a kde přiloží ruku ke společnému dílu.

Samozřejmě, že skloubení všech věkových kategorií do jedné schůzky s programem nastíněným výše není tak úplně jednoduché, ale ukazujeme vám, že to jde, že programy na sebe navazují a že to může ve společné klubovně současně bavit i rozvíjet stejně tak patnáctiletého jako předškoláka.

Darina

Vytrhni, okopíruj, využíj! © Pracovní listy pro děti jsou rozděleny podle věkových kategorií. Jako pdf pro tisk jsou také ke stažení v elektronické verzi Mozaiky na: mozaika.pionyr.cz. Budeme rádi, když nám na mozaika@pionyr.cz napíšeš, co na ně děti říkaly.

ROK U ŠTĚŇAT Z POHLEDU VEDOUCÍCH

DOKONČILI JSME PLÁN ODDÍLU A PŘEDLOŽILI HO RADĚ PS. (PŘÍLOHA K SHČ-IV.8)

VYVĚSILI JSME POZVÁNKY NA OTEVŘENOU KLUBOVNU V OKOLÍ A TAKÉ NA WWW.PIONYR.CZ (PŘES VLOŽIT UDÁLOST).

VYVĚSILI JSME V KLUBOVNĚ PLAKÁT A UŽ SE TĚŠÍME, AŽ DĚTI BUDOU BUBLINÝ ZAPLŇOVAT.

ODBORKY

Minulý ročník Mozaiky nabídl ochutnávku nového pojetí odznaků odborností. Letos bychom to chtěli rozvinout.

Rozhodně platí, že míra a způsob plnění odborek v oddíle záleží vždy na vynalézavosti nás, vedoucích, na prostoru, který jim chceme dát, i na tom, kolik možností dětem poskytnou. Způsobů, jak je plnit, je mnoho. Záleží i na konkrétní povaze dané odborky – některé lze zařadit do běžného programu schůzek, jiné vyzkoušet na výpravách a letním táboře, další vyžadují spolupráci třeba i s rodiči, nebo naopak nabízí dětem možnost plnit je zcela samostatně mimo oddílové akce. Různých přístupů k plnění odborek je celá paleta. K jednomu způsobu, jenž se hodně nabízí, přišlo i několik dotazů – proto s ním zahájím...

Plnění odznaku odbornosti všemi dětmi – ano či ne?

Jistě, plnění odborky může být zařazeno do činnosti tak, aby se ji snažili plnit všichni. Výhodou je to, že jde o společný program a že není vždy nutná individuální patronace. Vedle této nesporné výhody má ovšem i určitou slabinu, pro níž by se tento postup neměl stát pravidlem: Společné plnění víceméně maže jeden z cílů odborek – individuální rozvoj dítěte. Svoji roli hraje rovněž i skutečnost, že je tím popřena možnost osobní volby dítěte – zda do úkolů jít a poprat se s nimi nebo ne. (Cítíte tu nabídku naplnění ☺ Ideálu Pionýra PŘEKONÁNÍ?)

Martin

Památky, ohně, první pomoc, léčivky, uzle, zvířata, šifty, recept na buřtguláš a spoustu dalšího...

KDE TO VŠECHNO NAJÍT?
NO PŘECE

V ZÁPISNÍKU VÝPRAVY ZA POZNÁNÍM.

- vejde se do každého batůžku (formát A6)
- varianta s jednoduchou vazbou nebo karisblok
- možnost doplňovat nové stránky podle potřeby oddílu či majitele zápisníku ☺

STAČÍ JEN OBJEDNAT NA
E-MOSKA.PIONYR.CZ

PLÁNUJEME

Tak a teď ruku na srdce. Patříte mezi ty oddíláky, kteří si připravují podrobný plán činnosti na celý rok dopředu, anebo žijete ze dne na den a schůzku začínáte připravovat „už“ den předem. Pro vás, kteří jste si dali ruku na srdce až v druhém kole, máme výzvu: ZKUSTE TAKÉ PLÁNOVAT.

Nemusíte vytvořit hned plán na celý rok, začněte pěkně polehoučku – jedním měsícem. Naplánujte si, co chcete na které schůzce dělat, a rozdělte úkoly – vždyť to nevisí celé na vás samotných. Také je dobré rozvrhnout si oddílové výlety a výpravy alespoň na půl roku a vyvěsit jejich přehled v klubovně nebo na stránky. Proč? Protože je pak děti mohou doma nahlásit s předstihem a vyhnou se tomu, že jim rodiče naplánují

v době výpravy nějakou rodinnou aktivitu – znáte je, někteří rodiče mají rozplánovanou každou minutu. ☺

S KÝM PLÁNOVAT?

Samozřejmě s ostatními vedoucími na pionýrské skupině, abychom měli v plánu všechny důležité skupinové i „nadskupinové“ termíny. Určitě s instruktory svého oddílu. A také nezapomenout i na členy oddílu – i každé dítě by mělo mít možnost říct, co by chtělo s oddílem zažít.

NĚCO PRAKTICKÉHO

V červnové Mozaice Pionýra z roku 2016 najdete náměty na celoroční plány činnosti s využitím výchovných programů z cyklu Výpravy za poznáním – když po nich sáhnete, máte minimálně půlku ze svého plánování hotovou.

Myslíte-li to s plánováním opravdu vážně, zalistujte v loňském ročníku Mozaiky, kde

k tomuto tématu vycházel seriál – tam určitě pár dobrých tipů na to, jaký by měl plán být, najdete.

Zkuste do plánu zakomponovat 30 dobrodružství (viz dárek, pro ty, co o něj projevili zájem), která můžete v průběhu roku s dětmi prožít.

Anička

„ŠKODA KAŽDÉHO DÍTĚTE, KTERÉ NENÍ NA VÝPRAVĚ.“

DO ČEHO SE PUSTIT...

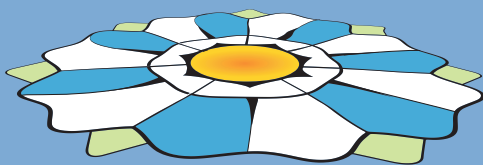
O plánování jsme tu už psali. Na co tedy nezapomenout? Začneme třeba plánem na dobu do Vánoc.

Určitě tam bude nějaká otevřená akce – nábor, otevřená klubovna, veřejná oddílová schůzka. Občas se setkáme s názorem – my nábor nepotřebujeme. Důvodem je zpravidla vyčerpaná kapacita klubovny nebo vedoucích, kteří jsou ochotni každý týden s oddílem pracovat. Nebo si někde děti do oddílu přece jen trochu vybíráme. Ale nic z toho neznamená, že bychom se na veřejnosti nemohli prezentovat, jde přece o propagaci naší dobré práce a Pionýra. (Rady pro otevřené akce najdete na straně 15.)

Tak, to je září, na konci října jsou pak podzimní prázdniny, na které určitě nikdo nezapomene.

Ale ve stejné době se rozbíhají oblastní kola Pionýrského Sedmikvítku a možná, že by třeba bylo dobré se zúčastnit. Zpíváte si s oddílem na výletech nebo na táboře? Pak pro vás je v Dětské Portě kategorie T – zpívající oddíly. Máte v oddíle nadaného hudebníka? Přihlaste ho do oblastního kola Melodie nebo Dětské Porty. Napadlo vás, že byste mohli zkusit oddílové divadlo? Pak je na podzim čas začít s přípravami. Sychravý podzim láká k výtvarným činnostem – Sedmikvítek pro vás má i výtvarnou část, oblastní kola jsou zpravidla od listopadu do konce ledna. Přesné termíny najdete na webu Pionýra nebo v Mozaice v Kalendáriu.

Darina

SEDMIKVÍTEK.PIONYR.CZ

MŮŽE SE HODIT

Registrační list člena oddílu je vhodné od dětí vybírat již na začátku pionýrského roku, protože tak získáme aktuální informace o dětech, za které na oddílových schůzkách přebíráme odpovědnost, a třeba takový kontakt na rodiče se nám v případě potřeby (nenadálá situace – úraz, zrušená schůzka apod.) může hodit. Nespoléhejme se na to, že děti telefonní čísla na své rodiče znají (ani u desetiletých dětí to není samozřejmost). Vzor pro přihlášku najdeme v jedné z příloh ke „Směrnici pro registraci členů a členské příspěvky, evidenci členů a dalších osob účastnících se činnosti spolku Pionýr, o ochraně osobních údajů a nakládání s nimi“.

Když už budeme „listovat“ přílohami této směrnice, mohou se nám hodit odkazy na to, co by měla obsahovat závazná přihláška na akci či přihláška na tábor nebo jinou pobytovou akci (podzimky se blíží). Mysleme na to, že když sbíráme tyto údaje, tak se na nás vztahují pravidla o ochraně osobních údajů? Jak na to, si můžeme přečíst na webu Pionýra na stránce Práce s osobními údaji. Pozor, k prohlížení některých odkazů je nutné přihlášení (vlevo nahoře kliknout na Přihlásit).

Anička

PŘÍKLAD ODJINUD

Na straně 7 je krátký rozhovor s našimi zahraničními přáteli z organizace Pinskut. Část, která se přímo dotýká zahájení nového roku činnosti, jsme si z něj „vypůjčili“ sem.

Jak získáváte nové děti? Probíhají u vás na přelomu prázdnin a nového školního roku náborové akce?

Pinskut prezentuje svou činnost pro děti a mládež při akcích pro rodiny. Mladé lidi se snažíme nalákat také na internetu a zejména v sociálních sítích. Ve Finsku je bez zvláštního povolení ředitele obtížné organizovat kampaně a náborové akce ve školách, protože ty jsou přístupné pouze studentům a zaměstnancům. Ztěžuje to i skutečnost, že Pinskut je kvůli ideologickému pozadí v minulosti zařazen mezi politické dětské organizace.

Kolik nových dětí k vám po prázdninách přichází?

Centrálně i v regionálních a místních organizacích je počet členů poměrně stabilní a obvykle se činnosti během roku účastní tytéž děti, mládež a rodiny jako táborů. Noví členové se zapojují hlavně díky doporučením od dlouhodobých členů. Neusilujeme o přijímání nových členů, jde nám spíše o to, aby každý měl skutečnou možnost účastnit se aktivit, které organizujeme, ať už se jedná o členy či nikoliv.

Ptal se Jakub

ZAČÍNÁME S IDEÁLY

Příchod nováčků do oddílu je mimo jiné první příležitostí představit jim pionýrské hodnoty vtělené do sedmi Ideálů. Samozřejmě ale nikdo „nevybalí“ na první schůzce seznam Ideálů a nezačne ho dětem předčítat. K čemu by to bylo? Přece pokud oddíl podle Ideálů žije, přibližujeme je dětem od prvních okamžiků vším, co děláme. V začátcích ale přeci jen jeden hraje prim. To, jak mezi sebou přivítáme nové členy, jak jim představíme pravidla a mantinely tak, aby je přijali – to je pořádná zkouška z Ideálu Přátelství.

Možná při vzájemném „oťukávání“ přijde vhod námět na hru s lehce prapodivným názvem Vamberk – Žamberk: Děti si sednou do kruhu a představují obyvatele dvou vesnic (Vamberk a Žamberk), kteří se potkávají večer v krčmě. Jak to bývá, začnou se mezi sebou urážet (ale decentně, např. máš uši jako lopaty, vlasy jako dráty, hlas jako kachna apod.). Pak jim ale krčmář pohrozí, že se mají chovat slušně, nebo je všechny vyhodí. V tu chvíli se kolečko rozběhne znovu, ale každý musí to, co dřív pohanil, pořádně pochválit. ☺

Jakub

POMOCNÍCI PRO OTEVŘENÉ AKCE

Je tu čas otevřených kluboven, náborových akcí, zkrátka oslovování veřejnosti a představování naší činnosti. Pojďme si připomenout pár užitečných informací.

TEMATICKÝ SPECIÁL MOZAIKY

V dubnu 2016 vyšel spolu s Mozaikou speciál nazvaný „Otevřené akce (nejen) pro začátečníky“, který nabízí praktické rady k plánování, zajištění i programu otevřených akcí. Elektronicky ho najdete také na webu Pro členy na stránce věnované Mozaice.

MLUVÍME O PIONÝRU

Možná to znáte, akce pro veřejnost je báječně zorganizovaná, lidí přijde požehnaně, ale pak si někdo „odchytí“ jednoho z pořadatelů, ideálně začínajícího instruktora, a začne klást otázky jako: „Co Pionýr s dětmi vlastně dělá?“ „Jak se lišíte od skautů?“ A zaskočený „mravenček“ těžko hledá ty správné věty, i když to třeba všechno ví. S tím pomůže stručný manuál „Mluvíme o Pionýru“, který vyšel dříve jako letáček a teď je

i na webu na stránce Pro členy (v části věnované komunikaci). Nabízí i obecně platné zásady komunikace a další užitečné rady.

PROPAGACE AKCE

Způsobů, jak akci propagovat, je samozřejmě mnoho – internet, sociální sítě, pozvánka v obecním zpravodaji, vývěsky, plakáty ve školách a další... Výběr toho vhodného závisí i na tom, komu je akce určena. Určitě byste ale neměli zapomínat na zadání všech otevřených akcí do přehledu na webu Pionýra (tlačítko Vložit událost na stránce Pro členy), tím se totiž stanou součástí vizitky celého spolku.

Vložit akci můžete zdarma také na různé webové portály k tomu určené, např. kdykde.cz, kamsdetmi.com, pidak.cz, atlasceska.cz, kudyznudy.cz, peknyden.cz apod. Podobné přehledy lze využít i na stránkách některých obcí či krajů.

Toto všechno a další související informace najdete také v jedné z pionýrských situací „Co mám dělat, když... o sobě chceme dát vědět?“ (na stránce Pro členy).

Jakub

ZAPOJTE SE I DO PROJEKTŮ MIMO PIONÝR

PŘIDEJTE SE!

Tři dny plné dobrovolnických aktivit se v ČR

72 hodin

konají již posedmé a jako v předchozích letech se přidá i Pionýr. Půjdete do toho také?

Aktivity budou probíhat od čtvrtka 10. října od 12.00 do neděle 13. října 2019 do 12.00. Samozřejmě ale mohou být libovolně dlouhé, od jednorázových několikahodinových aktivit až po třídní maratón dobrovolnických prací.

Základní zaměření aktivit se nemění. Měli bychom pomáhat buď přírodě, lidem kolem nás nebo prostředí, kde žijeme. I letos bude například pokračovat spolupráce s Národním památkovým ústavem, která nabídne řadu konkrétních příležitostí.

Všechny podrobnosti najdete

na: www.72hodin.cz

PROJDETE BRANOU K DRUHÝM

V minulém roce se do této soutěže vedené Národním institutem pro další vzdělávání MŠMT zapojilo 15 pionýrských oddílů. 32. PTO Severka z Brna si odnesla ocenění a věcné ceny. Letos probíhá už osmý ročník a stále je možné se přihlásit.

Soutěže se může zúčastnit jakákoliv skupina (oddíl), která v období od 1. 9. 2018 do 31. 10. 2019 vykonala nebo vykoná ve svém okolí něco veřejně prospěšného a užitečného pro ostatní – pomáhá potřebným lidem, zvelebují okolí ve svém městě či obci, pečují o přírodu nebo třeba pořádá veřejnou sbírku, zkrátka rozdává svou tvořivostí radost druhým (takže se přímo nabízí přihlásit aktivitu z projektu 72 hodin).

Vše potřebné pro přihlášení najdete na stránkách soutěže:

znv.nidv.cz/brana-k-druhym/

PIONÝRSKÁ METODA

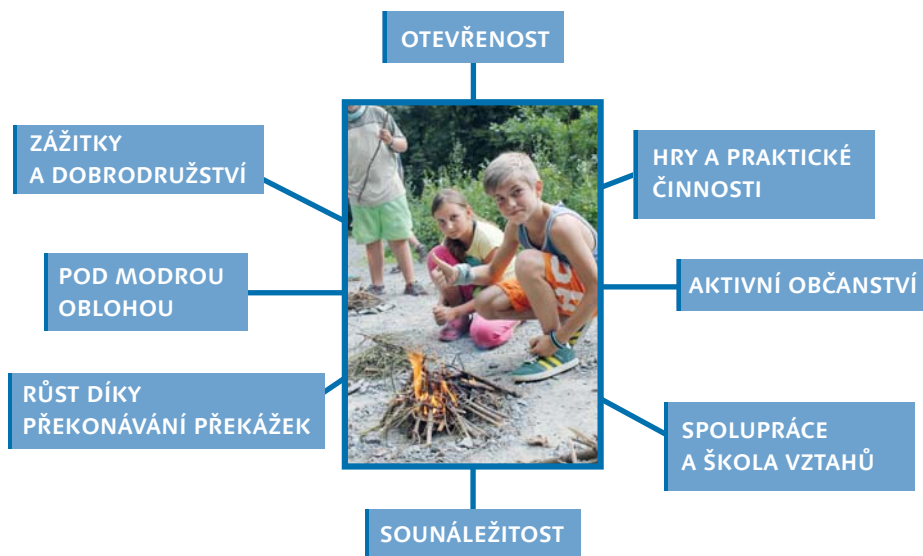
Tohle sousloví nepatří k těm, která by člověk slyšel dnes a denně a okamžitě věděl, která bije. Přesto jde o něco, co všichni dobře známe z činnosti našich oddílů a klubů. A nejen z ní, jsou to principy vtělené v různých podobách do všech vzdělávacích i prezentačních materiálů Pionýra. Jen ta ustálená podoba nám v povědomí trochu chybí.

Ve Směrnici o hlavní činnosti (čl. II.5.1.) je pod stejným titulkem napsáno následující: Pionýr cílevědomě užívá soustavu vzájemně se ovlivňujících a provázaných složek tvořících „pionýrskou metodu“, vymezenou v Programu Pionýra („Kdo jsme“). Jde o ucelený způsob práce, jehož uplatnění zajistí dosažení výchovných cílů (příkladným provedením jsou výchovné programy) a současně odlišuje pionýrskou činnost od náplně jiných institucí působících v oblasti neformální výchovy.

CO TO VLASTNĚ JE?

Přečteme-li si citovanou část Programu Pionýra, můžeme myšlenky v ní obsažené seskupit do osmi bloků – ty jsme si označili osmi hesly. Ovšem jejich náplň stále tvoří myšlenky uvedené v Programu. Tím chceme zdůraznit, že občas můžeme věci třeba i trochu odlišně popisovat, ale jejich obsah zůstává stále stejný.

V dalších pokračováních tohoto seriálu si o nich budeme postupně povídat. A jestli vás už teď napadá, že byste se v téhle souvislosti chtěli na něco zeptat, aby se tu objevila i odpověď, tak samozřejmě neváhejte a ptejte se na e-mailu mozaika@pionyr.cz.

PTO – TROŠKU JINÍ PIONÝŘI Z JIŽNÍ MORAVY

Když jsem před deseti lety začala chodit do jednoho pionýrského tábornického oddílu v Brně, myslela jsem si, že stejně fungují jiné pionýrské oddíly po celém Česku. „Jsme přece všichni pionýři,“ říkala jsem si. O to větší šok jsem zažila, když jsem o pár let později přijela na RESET 2015 a viděla, jak odlišné byly moje představy od reality. Dodnes vzpomínám, jak jsem s otevřenou pusou sledovala děti s kufry na kolečkách. Nedalo mi to a začala jsem pátrat po tom, kdo vlastně my, ti pionýři z Jižní Moravy jsme. V hlavě mi u toho znělo: „Jsme stejní, ale jiní.“

Příští rok bude RESET zase (a ještě k tomu přímo v Brně), a možná je tak načase dokončit moje bádání a postupně se pokusit odpovědět na ony záladné otázky: V čem jsme jiní? Kam směřujeme a co je naším cílem? Proč tak lpíme na zelených košilích, slavnostních táborácích a nástupech? A kdo vlastně jsme, co děláme a jak fungujeme? Možná, že se to všechno do těch několika dílů Mozaiky ani nevejde a možná

se na sebe za rok budeme zase koukat jako před lety v Praze, nicméně já pevně věřím, že alespoň za pokus to stojí.

A co na posledních pár řádků úvodu? Snad to, že Sdružení pionýrských tábornických oddílů (SPTO) je taková malá organizace (s 1145 registrovanými členy) uvnitř té velké s názvem Pionýr. Jezdíme do přírody, protože nás to baví a dává nám to smysl (slovy zásad o činnosti SPTO: „Pionýrské tábornické oddíly sdružují děti, mládež a jejich starší přátele, kteří mají rádi

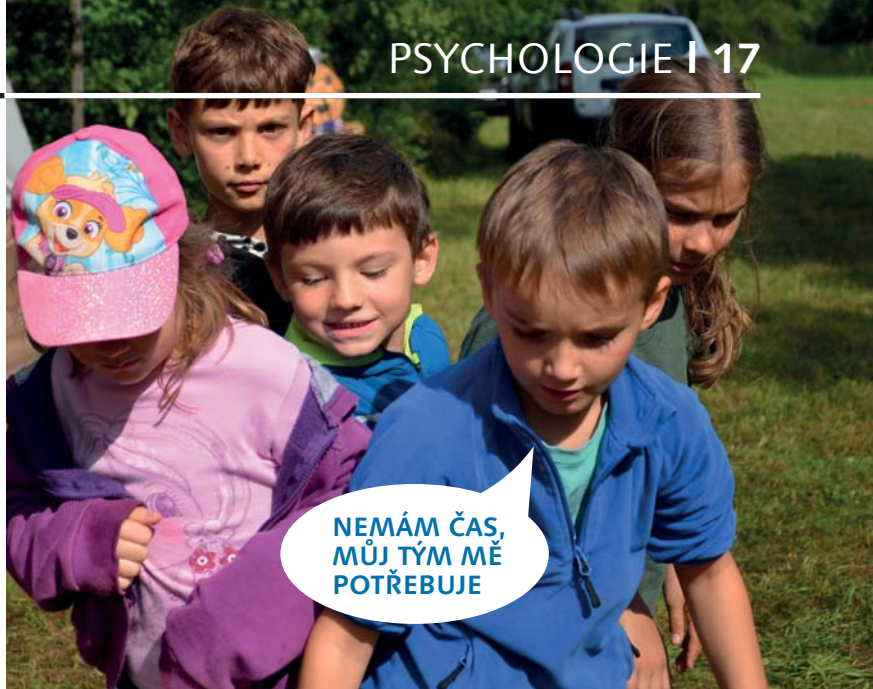
přírodu, chtějí ji poznávat, chránit a naučit se v ní žít, kteří mají rádi svou vlast a chtějí jí být prospěšní.“) Na pravidelných a časových akcích vznikají přátelství, která přetrvávají do dospělosti a jsou pak hybnou silnou oddílů, které jsou pro nás takovou druhou rodinou a zároveň prací na plný úvazek. Ale jinak už si to snad ani nedokážeme představit...No a o tom, jak jsme vlastně vznikli a jak slova výše uvádíme do praxe, zase příště. ☺

Tereza Navrátilová

NĚKAM PATŘÍM, TEDY JSEM

Když sedmiletý kluk čekající na vyjádření zdravotnice říká „nemám čas, můj tým mě potřebuje“, znamená to mnohem víc, než že na něj na hřišti čekají spoluhráči. Znamená to (kromě dalších věcí) i to, že tenhle kluk se cítí být součástí skupiny, navíc potřebnou částí. A zodpovědnost, která z toho plyne, rozhodně nebere nalahko, protože i on potřebuje svou skupinu. A právě o tom, jak je pro děti důležitý tenhle pocit, že někam patří, je první povídání od naší nové redakční posily, kopřivnické pionýrky a také mladé psychologičky Tamary Kunčarové.

Potřeba někam patřit je v psychologii známá už pěkně dlouhou dobu. Abraham Maslow ji zařadil na svou pyramidu potřeb již ve 40. letech minulého století hned za fyziologické potřeby spánku a jídla a za potřebu bezpečí. Od 90. let o ní mluví pánové Baumeister a Leary a považují ji dokonce za základní motiv k jakémukoliv lidskému chování. Co to znamená pro děti v našem oddíle? A co to znamená pro nás?

Vezměme si takovou Kristýnu. Je jí devět, ve škole ji to nebaví, se spolužáky si moc nerozumí. Holky ve třídě si udělaly společné náramky z bavlnek, ale Kristýně žádný nedaly. Taky jí neekly, když šly v úterý po škole na zmrzlinu. Anička a Aneta ji dokonce nepozvaly ani na svoje narozeninové oslavy. Kristýna má pocit, že je jiná, možná divná. Spolužačky ji nepřijímají a Kristýna je proto smutná, někdy našťavaná a postupem času se snaží skamarádit se se spolužačkami čím dál tím méně. Do školy se jí nechce, má pocit, že mezi své spolužáky nepatří.

Jenže když Kristýna přichází do družinky, je to úplně jiné. Na začátku školního roku si společně s ostatními vyrobili vlastní trička. Kristýna navrhla, že trička by mohla být červená, a všichni souhlasili. Když Kristýna na konci září onemocněla, kamarádka z oddílu jí napsala, že jim Kristýna na schůzce chyběla. Kristýna se do družinky pravidelně těší. A má radost, když může oddíl i svým kamarádům pomáhat.

Že jde o stereotypní a banální příběh? To jistě. Ale jsou v něm obsaženy základní znaky náležení ke skupině. Když vedeme oddíl nebo družinku, máme v rukou silný nástroj. Pokud totiž děti v našem oddíle mají pocit, že k nám patří, že jsou součástí skupiny, je jejich motivace podílet se na průběhu schůzek a chodu celé skupiny značně vysoká.

Pocit náležení ke skupině má mnoho vnějších podob: třeba stejný účes, tetování, pletený

náramek, který Kristýna nedostala, ale taky tričko, které má s ostatními členy družinky společné. Náležet někam ale neznamená, že jen vypadám stejně jako ostatní. Náležet někam taky znamená, že do skupiny skutečně patřím, že v ní mám své místo, svou nepostradatelnou roli. Že mě skupina akceptuje a podporuje. Že když navrhuji, aby byla družinková trička červená, vezmou ostatní můj návrh vážně. Pozor, to neznamená, že vždycky musí být po mém – jen to, že jsou mé názory slyšet, že nejsou zesměšňovány jen proto, že jsem je řekla právě já. Že někomu ze skupiny chybím, když nepřijdu. Že se zajímají, jak mi je. Že můžu říct, co bych ve skupině chtěla dělat, a skupina k tomu přihlédne. Většinou se pak těším, až se s ostatními členy skupiny potkám. Na oplátku jim pomáhám ne proto, že musím, ale proto, že

ž jsou součástí skupiny, mají tu své místo a že s nimi počítáme. Kristýna ten pocit má: Má stejně tričko jako ostatní. Má vliv na to, jak bude její družinka, třeba skrze červená trička, vypadat. Když je nemocná, ostatním v družince chybí. Není divu, že má Kristýna pocit, že je součástí své vlastní družinky, že do ní skutečně patří.

Nepodceňujte sílu společného vzezření: Noste stejná trička, náramky, které si společně vyrobíte, nebo se zdravte tajným mrknutím. Tvořte společná díla. Hrejte všechny ty omílané hry na to, „aby naše družinka byla prima parta“. Dejte dětem prostor, aby mohly zasahovat do toho, jak budou vypadat vaše schůzky. Nechte je, aby se podílely na chodu klubovny, od její výzdoby až po její údržbu. Dopřejte jim pocit, že do družinky patří a že se s nimi počítá. Vystavte jejich díla

NEPODCEŇUJTE SÍLU SPOLEČNÉHO VZEZŘENÍ: NOSTE STEJNÁ TRIČKA, NÁRAMKY, KTERÉ SI SPOLEČNĚ VYROBÍTE, NEBO SE ZDRAVTE TAJNÝM MRKNUTÍM. TVOŘTE SPOLEČNÁ DÍLA.

“

”

jsou součástí mé skupiny. A třeba se taky představuji jako člen své skupiny a jsem na to hrdá: Ahoj, jsem Tamara a jsem pionýrka. Skupina mě ovlivňuje, částečně definuje, odlišuje od těch, kteří do skupiny nepatří. Podle výše zmíněných pánů Maslowa, Baumeistera a Learyho většina z nás někam patřit chce. Tato potřeba může dokonce měnit naše chování, přesvědčení a postoje. A to už je nějaká síla.

Co to pro nás, pro vedoucí, ale znamená? Že naše děti nepřinutíme, aby něco dělaly, jen proto, že to chceme. No a nebo přinutíme, ale je i nás to brzy přestane bavit. Můžeme ale s dětmi budovat pocit sounáležitosti, pocit, že k naší družince, oddílu, ale i Pionýru patří. Že je tu chceme. Že jsou jedni z nás.

či jejich fotky na nástěnkách klubovny. Když budou mít děti pocit, že jsou pionýry a pionýrkami stejně jako my ostatní, budou se k nám rády vracet.

Jo, a jestli máte chuť, koukněte na německý film Die Welle (Náš vůdce) z roku 2008. O síle pocitu sounáležitosti mluví pěkně názorně.

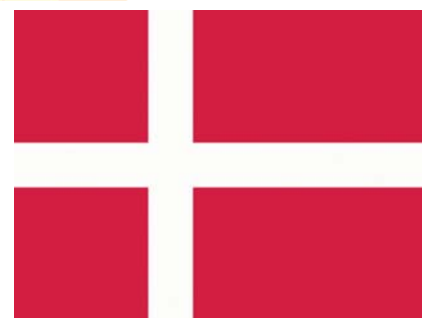
Tamara Kunčarová

Zdroj:

The need to belong: desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation.

Roy F. Baumeister, Mark R. Leary (Psychological Bulletin, 1995)

NAJDI 7 ROZDÍLŮ

STÁTNÍ
VLAJKY

Jsou důležitými symboly států, které reprezentují – mají svoji symboliku, historii, příběhy. Jsou i nositeli tradic či inspirací... Pojďme se u některých zastavit a třeba vyzkoušet svoji znalost.

Existuje vlajka jedné evropské země, která je patrně nejstarším užívaným vlajkovým symbolem tohoto druhu a navíc byla podnětem pro státní vlajky asi osmi dalších zemí.

Legenda praví, že pochází z roku 1219. Doklady ji datují zhruba do 14. století. Její tzv. skandinávský kříž byl poté inspirací pro vlajky všech severských států a jejich závislých území. Jde o vlajku...

(Dánského království)

ZLATÁ STUDÁNKA

Na podzim se příroda pozvolna chystá k zimnímu odpočinku, proto každý rok od začátku října až do prvních sněhů probíhá takzvané Zavírání studánek. Bohužel studánek stále ubývá. Pro jejich záchranu však existují projekty, kterých se můžete zúčastnit i vy. Opravu a úklid studánky můžete provést třeba v rámci projektu 72 hodin. Nabízíme například jeden tip na Vysočině.

Chcete si udělat procházku přírodou? Ochutnat zázračnou léčivou vodu? Pokud ano, vydejte se do Křemešnické vrchoviny v okrese Pelhřimov. Zde leží vrch Křemešník a na něm Zlatá studánka, kam si lidé chodili pro vodu už za časů cholery. Pověsti vyprávějí

také o slepci, kterému vrátila zrak, či o vojákově, kterému zahojila rány. Voda obsahuje stopy stříbra, které se na Křemešníku dříve těžilo, a je slabě radioaktivní. Pramen obvykle teče jen mezi Vánoci a koncem jara. Říká se, že voda tekoucí na podzim může věštit vypuknutí války.

Kousek od Zlaté studánky se nachází její sestra – Stříbrná studánka. Dojdete k ní po zelené turistické značce. Na své si zde přijdou i fanoušci geocachingu. Zdejší kešky vás zavedou k turisticky nejzajímavějším místům. Jednu z nich si můžete odlovit i přímo u studánky. Zlatá studánka je také začátkem křížové cesty, která vede ke kostelu Nejsvětější trojice. Na jejím konci je k vidění Boží hrob se

sochou těla Ježíše Krista od sochaře Antonína Bílka. Pokud byste chtěli vidět Pelhřimovsko jako na dlani, můžete navštívit rozhlednu Pípalku. Za hezkého počasí možná uvidíte až do Krkonoš. Na ty z vás, kteří sbírají turistické známky, zde čeká ta s číslem 384.

Alžběta Bartošková

PIONÝRSKÁ OSMISMĚRKA

Vyzkoušej si svůj důvtip a vylušti tajenku. Osmisměrku můžeš ostatně zkopírovat a rozmnožit i pro děti nebo zvětšit pro společné luštění...

A	A	K	L	E	T	I	T	C	C
Z	K	P	I	I	O	A	P	V	H
Ú	S	Ž	F	P	D	N	Y	I	R
D	Á	Ý	O	O	Á	R	L	S	U
E	R	S	R	L	K	Č	A	A	P
M	K	Í	P	Ý	O	R	K	M	A
O	Ř	K	Z	A	Č	K	U	A	V
P	Í	N	Á	V	Z	Š	E	Á	K
O	B	J	Í	M	K	A	Ř	Í	A
S	C	É	N	A	V	I	V	Á	Ž

AVIVÁŽ
CTITELKA
EKOLOŽKA
EUKALYPT
CHRUPAVKA
KRÁSKA
MASIV
MEDÚZA
MUŠKA
OBJÍMKA
PÁČKA
PROFIL
PŘÍRODA
SCÉNA

TAJENKA:

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 6. 9. oslaví své 75. narozeniny **Ludmila Boháčková** z PS Křtiny (Jihomoravská KOP).
- 10. 9. oslaví své 45. narozeniny **Blanka Rouhová** z PS Marie Sedláčkové (Pardubická KOP).
- 24. 9. oslaví své 55. narozeniny **Radek Zázvůrek** z 96. PS Veselí Medvědi (Pražská OP).
- 29. 9. oslaví své 40. narozeniny **Jan Ondruš** z PS K. Pokorného (Moravskoslezská KO).

BLAHOPŘEJEME!

VÝROČÍ

1. 9. 1929 se narodila divadelní a filmová herečka Květa Fialová. (obr. 1)

1. 9. 1939 Německo zaútočilo na Polsko, začala druhá světová válka.

3. 9. 1939 Francie a Velká Británie vyhlásily válku Německu.

7. 9. 1914 se narodila filmová herečka Lída Baarová.

10. 9. 1799 byla v Praze založena Akademie výtvarných umění.

17. 9. 1939 napadl Polsko také Sovětský svaz.

25. 9. 1899 se narodil autor knih pro děti, ilustrátor a publicista Ondřej Sekora, autor Ferdý mravence. (obr. 2)

27. 9. 1924 se narodil prozaik, básník, filmový scenárista, literární kritik a překladatel Josef Škvorecký.

28. 9. 1924 se narodil divadelní a filmový herec, recitátor a dabér Otakar Brousek.

28. 9. 1929 byla dlouho nedostavěná a mnohokrát upravovaná Katedrála svatého Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě slavnostně otevřena veřejnosti. (obr. 3)

1. 10. 1949 – Mao Ce-Tung vyhlásil v Pekingu Čínskou lidovou republiku.

7. 10. 1949 byla v části Německa okupované Sovětským svazem vyhlášena Německá demokratická republika (tzv. Východní Německo).

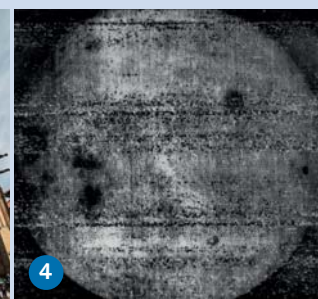
7. 10. 1959 sovětská sonda Luna 3 poprvé vyfotografovala odvrácenou stranu Měsíce. (obr. 4)

9. 10. 1929 se narodil filmový, televizní a divadelní herec Vladimír Menšík. (obr. 5)

24. 10. 1929 byl tzv. Černý čtvrtek na newyorské burze.

Po letech růstu začaly ceny akcií klesat až na takovou míru, že je obchodníci ze strachu z finančních ztrát prodávali za jakoukoli cenu. Následně trh zkolaboval a započala vleklá hospodářská krize.

31. 10. 1879 se narodil herec a režisér, hudební skladatel, filmový libretista a scenárista Karel Hašler, který dal mimo jiné jméno lékočicovým bonbonům Hašlerky.

OMLUVA PIONÝRU

Už titulek napovídá, že jde o záležitost výjimečnou. Povinnost zveřejnit tuto zprávu vyplývá z uzavřené smlouvy. Není v tuhle chvíli podstatné, kdo co přesně udělal, řekl, napsal... Důležité je, že jde o příběh, který provázelo především jednostranné nedodržování pravidel a vyústil v soudní spory.

Omluva

Vyslovuji politování nad tím, že jsem v době svého členství v Pionýru, tj. do 31. 12. 2013, neplnil řádně všechny své povinnosti a nejednal vždy v zájmu Pionýra.

Ačkoli se mi dostalo vnitřního vzdělání všech stupňů a po řadu let jsem působil na mnoha vysokých funkcích v Pionýru, nedbal jsem řádně všech vnitřních pravidel pro jednání jeho orgánů a v řadě konkrétních situací jsem postupoval tak, že vznikly zbytečné komplikace, nesrovnalosti a dokonce i protiprávní stavy. Lituji i toho, že po 1. 1. 2014 jsem ne zvolil důstojné a zdrženlivé ukončení členství v Pionýru a v důsledku toho vznikly zbytečné soudní spory.

Lituji rovněž nepřesného informování některých orgánů státní správy či obecní samosprávy o povaze činnosti Pionýra a jeho pobočných spolků, jako by šlo o nedůvěryhodné subjekty upřednostňující majetkové zájmy před výchovnou prací s dětmi a mládeží. Obdobně zkresleně jsem o činnosti spolku Pionýr, opatřeních a krocích jeho představitelů informoval také pracovníky médií, čímž bylo poškozeno dobré jméno spolku Pionýr.

Za výše popsané jednání se spolku Pionýr upřímně omlouvám.

V Praze dne

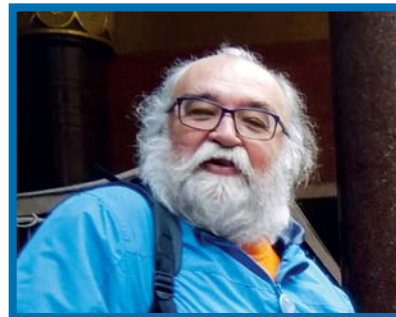
27.5.2019

Miroslav Mašek

NEBYLO TŘEBA ODCHÁZET

Mnozí z nás pamatují na výbušnou atmosféru Výročního zasedání Pionýra v listopadu 2013 v Pardubicích. Statut Pionýra se změnil na Stanovy Pionýra, občanské sdružení na spolek. Nový Občanský zákoník zařadoval. Našlo se hodně lidí, kteří říkali, že je to špatné, že to nepůjde, že práce skupin bude skoro nemožná. Uplynulo šest let a naše skupina žije. Děláme akce, tábory, vychováváme děti, hrajeme si s nimi. I s novými Stanovami, navzdory názorům, že to nepůjde.

Peter Padúch, PS Kájov, Jihočeská KOP

FAKTA

Pan Miroslav Mašek vydal neoprávněně zadržované dokumenty, vyrovnal závazky zanikající pionýrské skupiny, vrátil Pionýru ocenění, která převzal za svoji původní práci, a za své jednání se omluvil, jím vedený spolek řádně odkoupil nemovitosti,

které neoprávněně užíval. Pionýr v důsledku toho sdělil trestnímu soudu, že došlo k vypořádání uplatňovaných škod a že není námitek k vyřízení celé věci odklonem v trestním řízení.

O CO JDE?

Pokud se s celou „kauzou“ setkáváte poprvé a chcete vědět víc, doporučujeme k přečtení například:

Co vše může skončit u soudu – Mozaika květen 2015 (str. 20)

Nemusíme malovat čerta na zeď ... máme ho tu naživo – Mozaika září 2017 (str. 21)

OHLÉDNUTÍ ZA ZDEŇKEM PŠENICOU

Dne 9. července 2019 náhle zemřel Zdeněk Pšenica z Folklorního sdružení ČR. Jako rodák z Valašska měl k folkloru blízko, i když bezprostředně se mu začal věnovat až po vojně v kroužku Beskyd Zubří, ovšem s o to větší vervou.

Nelze se proto divit, že si osobní zaujetí přenesl později do profesionálního života. V roce 1990 ještě jako dobrovolník založil a roku 1997 se stal předsedou Folklorního sdružení ČR. Přes svůj zápal a oslnění lidovou tvorbou se ve FoS ČR neuzavíral, naopak patřil k iniciátorům společných

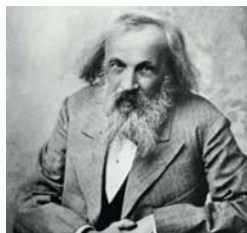
postupů spolků, tehdy sdružení, a tak bylo zcela přirozené, že jeho podpis je mezi osmi zakladateli České rady dětí a mládeže. Zdeněk navíc vždy patřil k přátelům Pionýra, což dokládá i svou účastí na našich akcích.

Odešel nečekaně a zanechal po sobě kromě dvou krásných dcer i nesmazatelnou stopu v prosazování myšlenky úcty k našemu kulturnímu dědictví. Čest jeho památce.

Martin

INSPIRUJTE SE PIONÝRSKOU CHEMIÍ

Znáte prvky jako Cs (Cesta), Bh (Branňá hra) nebo Cn (Clona)? Takové najdete v Tabulce pionýrských prvků, která je součástí balíčku, ve kterém přijde tato Mozaika oddílovým vedoucím. Možná ji znáte například z letošní novoročenky nebo z koncertu Děti dětem. A proč vlastně „pionýrská chemie“? Není to žádná náhoda, letos si totiž připomínáme 150 let od představení Periodické

Dmitrij Mendělejev

soustavy chemických prvků ruským chemikem Dmitrijem Mendělejevem – což byl počín vpravdě pionýrský. ☺

Tabulku můžete využít hned několika způsoby. Se začátkem školního roku ji můžete například nabídnout některému školákovi, který si už užívá hodiny chemie, protože

z druhé strany je přidána i ta skutečná periodická soustava prvků. Anebo si ji také můžete nechat v oddíle jako inspiraci pro tvoření. Pionýrská chemie je totiž společné téma všech zasilatelských soutěží tohoto ročníku Pionýrského Sedmikvítku – tedy Clony, Literární části i Výtvarné činnosti.

Zkrátka jakou sloučeninu namícháte z ne-tradičních pionýrských prvků, je jen na vás.

TABULKA PIONÝRSKÝCH PRVKŮ

H Voda																	He Neon	
Li Litij	Be Beriul																	
Na Natrij																		
K Kalij	Ca Kalcij	Sc Skandij	Ti Tijevan	V Vanadij	Cr Krom	Mn Mangan	Fe Željezo	Co Kobalt	Ni Nikel	Zn Cink								
Rb Rubidij	Sr Stroncij		Zr Zirkon	Nb Niobij	Mo Molibden	Tc Tekonij	Ru Rutenij		Pd Palađij	Ag Srebro	Cd Kadmij	In Indij	Sn Olovo	Sb Antimon	Te Telur	I Jod		Xe Ksenon
Cs Cezij	Ba Barij		Hf Hafnij	Ta Tanjum	W Volfram	Re Ren	Os Osmij	Ir Irij	Pt Platina	Au Zlato		Tl Tijevan	Pb Olovo	Bi Bismut	Po Polonij	At Astat	Rn Radon	
Fr Francij	Ra Radij		Rf Rifornij	Db Dubnij	Sg Sjogren	Bh Borh	Hs Hafn	Mt Mendelevij	Ds Dubnij	Rg Rogendij	Cn Čekov							

La Luno	De DETEN	Pr Prawda	Nd Nadlání	Pm Památ	Sm Samo- statnost	Eu Euforie	Gd Gender	Tb Tábor	Dy Dopisy	Ha Hony	Er Energie	Tm Tým	Yb YouTube	Lu Louka
Ac Álce	Th Táborová hra	Pa Překonsání	U Udovolení							Es Ela	Fm Fmól	Md Modelá- stri	No Noviny	Lr Lektio

Rođ 150 leti dan 6. lipnja 1869. predstavili su dva Društva hrvatski Mendeljejevov i koji hemički opsežnosti neslužbeno tabulirali koji. Isti se stalo sličešom kao hemičkom tabulirali koji sličešom dođemo

PIŠ SI DO DIÁŘE: KAMÍNKA 2020

Největší pionýrská vzdělávací akce Kamínka vás zve na další ročník! Účastníci se setkají o víkendu od 17. do 19. dubna 2020 v novém středisku volného času v Trutnově. Pojďme si o něm říct trochu více.

Letos v září se v Trutnově otevírá moderní volnočasový park, jehož součástí je sídlo místního SVC. Areál v hodnotě 200 mil. Kč obsahuje dětské a dobrodružné hřiště, lanový park, mlhoviště, festival park a sportovní areál. Součástí komplexu je hlavní objekt, který v sobě skrývá lezecké centrum, tělocvičnu, taneční sál, víceúčelové klubovny, divadlo, rukodělné ateliéry anebo stylovou kavárnu. Celý projekt byl

navrhnut lidmi, kteří se zabývají prací s dětmi ve volném čase, a tak prostoru pro realizaci nápadů je tu opravdu mnoho. Zkrátka místo pro setkání nadšených lidiček, kteří připravují činnost pro děti, jak stvořené. Ano, Kamínka 2020 se budou odehrávat právě zde.

Pepa Khol

BUĎ V KONTAKTU A ŠETŘI PENÍZE!

PITEL (PIONÝRSKÉ TELEFONY)

Vnitřní telefonní síť, kterou mohou využít všichni členové Pionýra.

MOŽNOST VOLBY

Můžeš si tu zřídit nové telefonní číslo i přejít do PiTLE se svým stávajícím číslem.

ÚSPORY

Volání i SMS mezi čísla v naší síti je vždy zdarma – PiTEL tak může zlevnit a usnadnit komunikaci s tvými kamarády ze skupiny či oddílu, stejně jako s pionýry z celé republiky.

ŠIROKÁ NABÍDKA

Vybrat si můžeš z několika tarifů včetně datových.

ZKUS PiTel

Vše o tomto pionýrském benefitu najdeš na webu:
pionyr.cz/nastenka/benefity/pitel

IFM-SEI: ZPÁTKY KE KOŘENŮM

Ve dnech 28. – 29. 6. 2019 se v gruzínské hlavní městě Tbilisi konal XXVIII. řádný kongres IFM-SEI, který hostily organizace Georgian Falcons a Young Socialist of Georgia. Tématem kongresu bylo „Zpět k našim kořenům“, protože nadcházející mandát 2019–2022 se bude zabývat nejen přípravami stého výročí založení IFM-SEI, ale i navrácením k původní myšlence IFM-SEI. Kongresu se zúčastnilo pouze 17 členských organizací IFM-SEI. Pionýr zde měl také dva zástupce, kteří představili výchovné programy Výpravy za poznáním a informovali o chystaných oslavách 30. výročí obnovení samostatné činnosti Pionýra.

Během kongresu došlo k několika důležitým hlasováním. Byly schváleny změny ve stanovách, strategický a pracovní plán, který je rozdělen do šesti oblastí, kterými se IFM-SEI pro následující volební období bude zabývat: socialistické vzdělávání, dětská a mládežnická participace, začlenění a rozmanitost, klimatické změny a změny životního prostředí, dětská práva a projekt Reach Out (zaměřený na mezinárodní spolupráci).

Došlo i na volby do nejvyšších orgánů IFM-SEI. Výsledky jsou následující. Novým generálním sekretářem IFM-SEI se stala Ruba Hilal (Independence Youth Union Palestine) a prezidentkou IFM-SEI Chrisi Schauer (Kinderfreunde/Rote

Falken – Austria). Kontrolní komisi obsadili Deborah McCahon (Woodcraft Folk), Jure Štajnbaher (Slovenian Falcon Youth Union) a Joakim Karstensen (DUI-LEG or VIRKE).

Anna Mindlová

JAK NA LEPENÍ „BUBLIN“ NA DVEŘE

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

VE DVOU SE
TO LÉPE LEPÍ.

DVAKRÁT MĚŘ
A JEDNOU STŘÍHEJ.

(Pokud potřebujete polep na výšku zastříhnout například podle rozměru dveří.)

PŘÍPRAVA

- Podklad je nezbytné pečlivě očistit od nečistot a mastnoty (důkladně omýt a nechat oschnout).
- Jde-li o dveře šíře 60, odmontujte kování zámku – polep to výrazně zjednoduší, v případě širších dveří to může být zbytečné.

ZAJÍMAVOST

Plakát s bublinami nemá úplně klasické lepidlo, takže jde (bez velikých potíží) částečně sejmut.

LEPENÍ KROK ZA KROKEM

- Na horní části samolepky si odlepte voskovaný papír a přeložte – cca 10 cm délky – vytvoříte tím „lištu“, viz obrázek.

- Napasujte si tisk a lištu přilepte na horní okraj dveří – zbytek samolepky je dobré nechat srolovaný, abyste si samolepku nepošlapali a měli snazší stahování voskového papíru.
- Pomalou odlepujte voskový papír a zároveň zahlazujte samolepku na podklad – OD STŘEDU K OKRAJŮM – aby nevznikly faldy a bubliny. Tak pokračujte až ke konečnému nalepení.
- Pokud jste snímali kování, pak v tom místě vyřežte otvor a následně namontujte kování zpět.
- Výsledek bedlivým okem obhlédněte, případné bubliny ještě zkuste vytlačit k okrajům.

PAK UŽ JEN ZBÝVÁ ZAČÍT DOKUMENTOVAT ZÁŽITKY A PLNIT BUBLINY FOTKAMI. ☺

TŘICET ODDÍLOVÝCH ZÁŽITKŮ ČEKÁ!

MILÍ ODDÍLOVÍ VEDOUČÍ,

připravili jsme si pro vás námět na zpestření oddílové činnosti bez ohledu na to, jak je váš oddíl zaměřen. Bereme ho jako první vlaštovku v pionýrském roce, kdy vypuknou oslavy **30. výročí** obnovení samostatné činnosti Pionýra.

Největší část mozaikového balíčku tvoří plakát do klubovny, na zeď, na dveře, na skříň nebo kam vás napadne. Kdo ho chce nalepit, nalepí, kdo nechce lepit, může upevnit jiným obvyklým způsobem.

Na plakátu najdete třicet bublin s oddílovými zážitky, tedy za každý rok jednu bublinu. Víme, že najdete řadu věcí, které s oddílem běžně děláte, a že některé vám budou připadat „úplně mimo mísu“. Myslíme si ale, že vaši kolegové na jiných oddílech to budou mít třeba úplně obráceně. Pro každý oddíl tak může být něco úplně jasné, něco úplně poprvé a něco téměř nepředstavitelné. Některé oddíly nikdy nepřespaly pod širákem, jiné nespaly v klubovně. Tam se nikdy nefotilo a jinde se zase nepořádají akce pro veřejnost. Pojďme si zkusit ochutnat v novém pionýrském roce i z toho, co není zrovna „náš šálek čaje“. 28 aktivit jsme do bublin naplnili. A pro případ, že by to byla „brnkačka“ úplně všechno, nabízíme vám i prostor pro dva úkoly, které si můžete vymyslet sami.

Všechno ostatní už je na vás. Jak hru dětem představíte, jak budete společně plánovat nebo zda přidáte něco navíc. Do jednotlivých bublin by měly být postupně umísťovány fotky z akcí, kde jste zadání naplnili. Může tak vzniknout speciální kronika pionýrského roku ve vašem oddíle.

Pro vyplnění všech bublin není stanoven žádný termín, nebude žádná soutěž na body. Pokud nám pošlete svá bublinová dobrodružství i s fotkou do Mozaiky, budeme rádi. Pokud natočíte krátké video, budeme ještě raději. Pro ty, kteří budou mít „splněno“ do Republikového setkání oddílů v Brně, najdeme cestu, jak bude možné se o zážitky podělit s ostatními.

Pokud by se velkým oddílům hodila tapeta pro jednotlivé družiny, můžeme jí v omezeném množství nabídnout.

Přejeme pohodový pionýrský rok plný skvělých pionýrských dobrodružství.

váš Pionýr

PÁR PRAKTICKÝCH RAD

Při focení aktivit se snažte o cca čtvercové záběry, aby šly vystříhnout do bublin.

Ne každému se může hodit lepit tapetu na dveře či zeď klubovny. Ale zrovna tak je možné ji zavěsit – postačí na horní a spodní stranu upevnit dřevěné lišty, celek bude hezky držet tvar. K horní liště se přidělá provázek, za který se „nástěnný obraz“ snadno pověsí. A svoji úlohu splní i bez nalepení.

Pokud máte dost prostoru, dejte plakát spíš výš, ne až k zemi, ať se ke čtení není nutné ohýbat.

PIONÝR

LET PO SVÉM

[AHOJ VŠEM]

PIONÝRKÁM, PIONÝRŮM A PIONÝRČATŮM!

Jsme velice rádi, že se po prázdninách zastavíš,
otevřeš si svůj nejoblíbenější časopis Mozaika
a hledáš novou inspiraci a akce, které ti nesmí utéct.

Jednou z důležitých akcí, která
se bude **[5.–7. června 2020]** konat,
je

Přidej se se svým oddílem a přijed' na tuto
celorepublikovou akci, která se bude konat **V BRNĚ !**

Zkratka **RESET** znamená **RE**publikové **SET**kání.

Zůstaň v obraze a přihlas se
k odběru novinek na reset.pionyr.cz

Poznej nové kamarády z celé ČR

Zapiš si do oddílového diáře
datum 5.–7. června 2020

RESET je největší pionýrská akce,
která se opakuje pouze jednou
za dva roky. Zúčastní se jí kolem
tisíce lidí, díky čemuž máš jedineč-
nou možnost svým dětem
a instruktorům ukázat, že v tom
nejsou sami. Že po celé České
republice existují další oddíly
a nevypadají jako mimozemšťané.